

Advokat Birger Mordt

SJØMANNORGANISASJONENES FELLESEKRETARIAT

Fiskeri- og Kystdepartementet

Postboks 8118 dep
0032 OSLO

Dato: 15.02.2013
Vår ref.: 2003/00389 BMOR

AD HØRING LEVERINGSPLIKT FOR FARTØY MED TORSKETRÅLLØYVE

Det vises til høringsnotat av 6 november 2012 og til frist til besvarelse den 15 februar 2013.

Vedlagt følger høringsuttalelse fra Norsk Sjømannsforbund, Norsk Sjøoffisersforbund og Det norske maskinistforbund støtter uttalelsen fra Sjømannsforbundet.

Til høringsnotatet skal anføres.

Innledningsvis vil Norsk Sjømannsforbund gi uttrykk for at vi på prinsipielt grunnlag ikke er tilhenger av leveringsplikt, men at vi politisk aksepterer at den er der.

På den enes siden mener vi at omsetning av villfanget marint råstoff bør være mest mulig fritt innenfor råfisklovssystemet, slik at de ulike aktørene både på land og sjø, kan tilpasse seg stadig endrede krav i markedet på en mest mulig fleksibel og dynamisk måte, og derav sikre langsiktige, gode og lønnsomme arbeidsplasser. På den andre siden er vi klar over, at de fleste trålkonsesjonene med leveringsplikt, er tildelt industriaktører med dispensasjon fra deltakerloven med det formål og sikre leveranser til filetindustrien. Dette aksepterer vi til tross for at vi mener at denne vertikalt integrerte selskapsformen langt på vei kan være årsaken til at vi har hatt en lite innovativ og ulønnsom filetindustri over mange år.

Ordningen med leveringsplikt ble i sin tid innført for å sikre råstofftilgang for å bygge opp filetindustri i Nord-Norge. Myndighetenes intensjon var gjennom dette tiltaket å skulle sikre jevn tilførsel av råstoff for å opprettholde sysselsetting og bosetting i Kyst-Norge.

Når utviklingen har endret seg, mener vi at mye av årsaken ligger i at både på sjø- og landsiden i fiskerinæringen, har måttet tilpasset seg for å være konkurransedyktig og oppnå lønnsomhet. Dette er med andre ord, ikke en utvikling som alene har sitt utspring i råstoffmangel eller brudd på forpliktelser.

Norsk Sjømannsforbund mener at det må være ett klart mål om langsiktig lønnsomhet som grunnlag for denne typen ordninger. Uten at både sjø- og landsiden oppnår lønnsom drift over tid, oppnås ikke økonomisk bærekraft på sikt.

Vi vil også minne om at anleggene som er tilgodesett med leveringspliktig råstoff, er svært viktige aktører som mottak for kystflåten. Det er derfor avgjørende at man ser hele næringen under ett og at de endringene man foretar i ordningen med leveringsplikt er balansert og i forhold til de faktiske utfordringene industrien står overfor (sikre råstoff tilgang på høsten).

SJØMANNORGANISASJONENES FELLESEKRETARIAT:

Besøksadr.: Rosenkrantz' gate 15-17, Oslo

Tlf.: 22 00 55 50

Postadresse: Postboks 2000 Vika

Fax: 22 33 66 18

N-0125 Oslo

E-post: birger.mordt@sjomannsunion.no

Det norske maskinistforbund

Tlf.: 24 14 83 70

Fax: 24 14 83 80

Norsk Sjømannsforbund

Tlf.: 22 82 58 00

Fax: 22 33 66 18

Norsk Sjøoffisersforbund

Tlf.: 22 00 55 00

Fax: 22 00 55 01

Det bør med det som bakteppe ikke treffes tiltak som alene er basert på politiske følelser, som bare bidrar til å svekke industriens lønnsomhet ytterligere og derav kystflåtens leveringsmuligheter. Men at tiltakene treffer de behovene som er og bidrar til lønnsomhet og ikke u-lønnsomhet.

Norsk Sjømannsforbund mener at dersom dagens lovgivning hadde blitt gjort mer oversiktlig og kontrollerbar, i en kombinasjon med enkle og effektive sanksjonsformer, så ivaretar den intensjonene som ligger i rettighetene for leveringspliktige fartøyer, og således ikke burde vært gjenstand for ytterligere innskjerper.

Vi vil vi i det følgende gi våre synspunkter som det konkret bes om tilbakemeldinger på, samt kommentarer til de ulike forslagene som ligger i høringsnotatet i kronologisk rekkefølge:

5. Overordnet om høringsforslaget

Norsk Sjømannsforbund kan ikke støtte et forslag som innebærer at man går tilbake til tiden før 2003. Ett slikt tilbakeskritt vil etter vårt syn være lite formålstjenlig og om ikke umulig med dagens struktur både på land- og sjøsiden. *(6.kulepunkt side 10)*

6.1 Tilbudsplikt

På generelt grunnlag har ikke en økning i tilbudsplikten isolert sett noen betydning verken for torsk eller hyse.

Hvis det skal ha noen hensikt å øke andelen av råstoff som underlegges tilbudsplikten mener vi dette måtte være råstoff som industrien kan ha en lønnsom produksjon på.

Slik situasjonen er i dag, mener vi å ha kunnskap om at det er svært vanskelig å oppnå lønnsomhet på den minste torsken, og kanskje spesielt trålfanget hyse. I tillegg er torsk over 5 kg uegnet til filetproduksjon.

Vi mener derfor at tilbudsplikten for torsk ikke bør økes utover 80%, da dagens størrelse på tilbudsplikten gir den fleksibilitet som både flåten og industrien trenger i praksis.

Når det gjelder tilbudsplikten på hyse mener vi at den burde så uendret, men dersom FKD går inn for en økning vil ikke det ha noen praktisk betydning så lenge ikke det innføres en bearbeidelsesplikt eller kjøpsplikt.

6.2 Bearbeidingsplikt

Norsk Sjømannsforbund mener at når ett tilgodesett anlegg har brukt fortrinnsretten sin til å kjøpe leveringspliktig råstoff, følger det uomtvistelig med en bearbeidelsesplikt uavhengig av om det er hyse eller torsk.

Først og fremst fordi at det er videreforedling og sysselsetting som er årsaken til dette privilegiet, ikke videresalg (trading).

Det vil imidlertid kunne være utfordringer knyttet til prosentstørrelsen på denne plikten, og vi mener at man derfor må skille mellom ferskt og frossent råstoff når man skal vurdere denne prosentstørrelsen.

Frossent råstoff er ferdig sortert og emballert etter de ulike vektclassene, slik at bedrifter som kjøper frossent råstoff kan tilpasse dette kjøpet til egnet produksjon og bør derfor pålegges 100% bearbeidingsplikt.

For ferskt råstoff vil råstoffet som landes være en blanding av de ulike vektclassene, slik at her vil det være behov for en større fleksibilitet med hensyn til bearbeidingsplikten kontra frossent råstoff når det gjelder torsk. Tar man med seg i vurderingen at utviklingen i flåten har gått over fra å være de rene ferskfisktrålerne (2 igjen) til en kombinert flåte (fersk-/frys), samt at man bibeholder dagens tilbudsplikt på 80%, vil man ha en fleksibilitet på flåtesiden som gjør at det råstoffet som landes ikke innehar de altfor ugunstige vektclassene for å øke dagens bearbeidingsplikt fra 70 til 90% slik FKD foreslår.

Når det gjelder å utvide denne bestemmelsen til også å gjelde hyse, mener vi at dersom ett anlegg har brukt fortrinnsretten sin til å tilegne seg råstoff følger det også for hyse en bearbeidingsplikt, isolert sett for å unngå trading. Men til forskjell fra torsk ser vi nødvendigheten med en større fleksibilitet og tør foreslå 50% bearbeidingsplikt for fersk råstoff dersom det innføres. Mens vi mener den må være 100% for frossent sortert råstoff slik argumentert for i forbindelse med torsk.

6.3 Leveringssted for fangst omfattet av leveringsplikten

Norsk Sjømannsforbund mener at dagens forskrift beholdes uendret.

Jfr. Forskrift om leveringsplikt §6 kan leveringspliktig fangst etter dagens regelverk losses ved eller på annen måte transporteres til den fiskeindustribedriften som har fått tilslag, denne regulerer også hvem som skal betale for transport dersom lossing skjer på annet sted enn ved kjøpers anlegg.

Norsk Sjømannsforbund har, med respekt å melde, vanskelig for å ta seriøst argumentasjonen som FKD legger til grunn for å innføre en losseplikt. Aktiviteten ett fartøy skaper i ett lokalsamfunn eller ved ett anlegg ved å levere direkte, kan umulig veie tyngre enn de økonomiske og praktiske hensyn som må tas når landinger finner sted. Dette hva gjelder havneforhold, servicetilbud, generelle utfordringer hva gjelder infrastruktur m.m.

Dagens forskrift fungerer etter hensikten og gir den nødvendige fleksibiliteten som både land- og sjøsiden langt på vei er avhengige av for å være rasjonelle på hvert sitt felt, kanskje spesielt på høsten.

6.4 Forhåndsinnmelding av leveringspliktig fangst

Norsk Sjømannsforbund har ingen innvendinger til FKD's ønske om å regulere forhåndsinnmelding av leveringspliktig fangst til salgslag minst 48 timer før landing i den nye forskrifta. Vi har heller ingen innvendinger til de 3 kulepunktene med krav som fremgår av notatet. Det vi forutsetter for at intensjonene skal virke etter hensikten av det som fremgår av notatet er at dette gjelder ferskt råstoff.

Slik vi oppfatter teksten i notatet, kan se ut til at det ikke skal skilles mellom ferskt og frossent råstoff. Vi stiller derfor spørsmålsteget ved om det fra FKD menes at de samme rutinene skal innføres for leveringspliktig råstoff som landes frossent og hvilke effekter man mener å oppnå med en slik forhåndsinnmelding.

7. Kjøpsplikt

Norsk Sjømannsforbund er ikke tilhenger av at det innføres en kjøpsplikt.

Ett slikt pålegg fremmer ikke etter vårt syn lønnsomheten verken på sjø eller land, og vi viser her til vårt standpunkt innledningsvis hvor vi mener dagens lovverk, med noen små justeringer ivaretar de utfordringene som gjør at leveringsforpliktelsene er gjenstand for debatt og innskjerper, samt innspill i pkt. 10 og oppsummering i pkt. 11.

8. Flexibilitet i produksjonen mellom anlegg med samme eier.

Norsk Sjømannsforbund mener at dette er ett fornuftig tiltak og støtter at det åpnes for en slik flexibilitet innenfor anlegg med samme eier.

En slik flexibilitet vil muliggjøre en utveksling av råstoff mellom anleggene, som videre kunne være en åpning for å bedre lønnsomheten ved mer spesialisert produksjon, og også ett bidrag til å kunne redusere antall permitteringsdager i industrien.

Vi støtter videre at forutsetningen for en slik ordning må ha en «sporbarhet», hvilket betyr at det må kunne dokumenteres at det som ett minimum opprettholdes en produksjon regnet i kvantum som avspeiler det anlegget igjennom leveringsforpliktelsene er tilgodesett pr. i dag.

9. Fordeling av fangst på grunnlag av produkt.

Norsk Sjømannsforbund støtter ikke en slik fordeling, det er meningsløst og en politikk vi ikke vil være kjent med.

10. Innføring av ny avregningsfaktor for landing av ferskt råstoff.

Norsk Sjømannsforbund kan ikke støtte ett forslag som i praksis innebærer å ta kvote fra noen og gi til andre. Dette rører ved den fordelingsnøkkelen som ligger mellom fartøyene, og en slik «premiering» for å gjøre det disse fartøyene var satt til å gjøre kan umulig være en kvotemessig belastning for andre fartøy i samme gruppe.

FKD er innledningsvis inne på at ett krav kunne være å stille krav om at industrieide fartøyer må levere fangsten i en tilstand som tilgodesett anlegg alltid kan nyttiggjøre seg av.

Ett slikt krav vil sannsynligvis etter vårt syn være det eneste tiltaket som vil kunne bidra til økte landinger av ferskt råstoff når det er behov for råstoff fra leveringspliktige fartøyer. Vi vil derfor spille inn ett forslag om å se på en periodisering for denne flåtegruppen, hvor en viss prosentandel av kvoten hvor det er sammenfallende eierskap skal leveres fersk i andre halvår eller siste kvartal.

Ett slikt krav har flåten selv ved sin deltakelse i ferskfiskbonus-ordningen vist er mulig, og vil være betydelig mer forsvarlig enn f.eks. å pålegge anleggene en kjøpsplikt med de konsekvensene det vil kunne ha slik nevnt i pkt.7.

11. Oppsummering (kommentarer til de ulike kulepunktene side 20/21 i høringsnotatet)

Kulepunkt 1,2 og 3:

Ingen av disse tiltakene vil ha noen effekt av betydning med mindre de linkes opp mot hverandre og at alle foreslåtte endringer trer i kraft.

Økning på tilbudsplikt til 100%, kjøpsplikt på 70% og en bearbeidingsplikt på 90% for både torsk og hyse vil gi en effekt ved sysselsetting ved at man pålegger industrianleggene både å kjøpe og produsere. Men denne effekten kan være kortsiktig og ødeleggende for langt mer en det lokalsamfunnet / industriarbeiderne ved de ulike anleggene dersom konsekvensen blir at man politisk skal tvinge industrien til produksjon uavhengig av om det er lønnsomt eller ei. Med den konsekvens av at anleggene går konkurs.

Vårt forslag:

Tilbudsplikten beholdes uendret både på torsk og hyse. Dersom man får en økning på hyse har den isolert sett ikke noen betydning, men den skal omfattes av bearbeidelsesplikten for å unngå trading.

Bearbeidelsesplikten på torsk kan basert vår argumentasjon under 6.2 økes slik FKD foreslår til 90% på ferskt landet råstoff. Man ber i tillegg om at det skilles mellom ferskt og frossent råstoff og at bearbeidelsesplikten på frossent råstoff settes til 100%.

Bearbeidelsesplikten for hyse innføres med 100% på frossent råstoff som kjøpes igjennom tilbudsplikten av tilgodesette anlegg, dette jfr. argumentasjonen i 6.2. og for å unngå trading. Mens den for ferskt råstoff, på grunnlag av de utfordringene det er med å oppnå lønnsomhet i produksjon, samt størrelsessammensetningen på ferskt råstoff, settes til 50%.

Kjøpsplikt er vi ingen tilhenger av. Men foreslår å se på en periodisering / og eller ett krav om en avsetning av en prosentsats av kvotene som skal landes ferskt enten i siste halvår eller kvartal for å sikre leveranser i den tiden av året hvor industrien er avhengige av de leveringspliktige fartøyene.

Kulepunkt 4:

Dette er vi i mot, ser ingen grunn til å endre på dagens forskrift. En endring vil skade den fleksibiliteten både sjø- og landsiden trenger.

Kulepunkt 5:

Ingen innvendinger mot å innføre en ny regel og forutsetter at dette gjelder leveringspliktig ferskt råstoff. Kan ikke forstå hvorfor man skulle innføre samme innmeldingsrutiner på frossent råstoff.

Kulepunkt 6:

Støttes fult ut, under forutsetning om at ordningen har en sporbarhet og at ett minimum av dagens aktivitet opprettholdes.

Kulepunkt 7:

Støttes ikke, har i tillegg vanskelig for å tro at salgslaget vil påta seg det ansvaret en slik vurdering innebærer.

Kulepunkt 8:

Støttes ikke!

Med vennlig hilsen
Sjømannsorganisasjonenes Fellesekretariat

Advokat Birger Mordt